

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง
Strategic Leadership of School Administrators in the 4.0 Era Affecting School
Effectiveness in the Education Sandbox in Rayong Province

วิมลรัตน์ ศรีวะรมย์¹, อธิกร วรบำรุงกุล², วัยวุฒิ บุญลอย³
Vimonrat Sriwarom¹, Theerangkoon Warabamrungkul², Waiwut Boonloy³
Corresponding Author E-mail: 6426141023@rbru.ac.th

Received: 2023-11-10; Revised: 2023-11-20; Accepted: 2023-12-22

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 265 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ 92.10

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 0.329 + 0.143 (X_1) + 0.423 (X_2) + 0.350 (X_3)$$

และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_y = 0.153 (X_1) + 0.461 (X_2) + 0.366 (X_3)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิผลของสถานศึกษา, พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

² Student in Master of Education Degree, (Educational Administration), Rambhai Barni Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

² Advisor, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

³ Advisor, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to determine: (1) the strategic leadership of school administrators in the 4.0 era in the Education Sandbox in Rayong Province, (2) the affecting school effectiveness in the Education Sandbox in Rayong Province, (3) the relationship between strategic leadership of school administrators in the 4.0 era and the affecting school effectiveness in the Education Sandbox in Rayong Province, (4) to study the results of strategic leadership of school administrators in the 4.0 era on the affecting school effectiveness in the Education Sandbox in Rayong Province. The research samples were 265 teachers in the Education Sandbox in Rayong Province. The Proportional Stratified Random Sampling was used based on the size of schools. The tools used were questionnaires. It has a reliability value of 0.98. The statistics used in data analysis were Mean, Standard Deviation, Pearson Correlation, and Multiple Regression Analysis. The research findings found that:

1) strategic leadership of school administrators in the 4.0 era in the Education Sandbox In Rayong Province, which was the sample group, had the overall average at a strongly agree level, 2) quality of the affecting school effectiveness in the Education Sandbox in Rayong Province, who were the sample group, had the overall average at a strongly agree level, 3) The relationship between strategic leadership of school administrators in the 4.0 era and the affecting school effectiveness in the Education Sandbox in Rayong Province had a positive relationship at high level of correlation with statistical significance at the .01, and 4) the forecasting of strategic leadership of school administrators in the 4.0 era and affecting school effectiveness in the Education Sandbox in Rayong Province had a significant difference at .01.

The predictive equation in unstandardized score was

$$\hat{Y} = 0.329 + 0.143 (X_1) + 0.423 (X_2) + 0.350 (X_3)$$

and the predictive equation in standardized score was constructed as

$$\hat{Z}_y = 0.153 (X_1) + 0.461 (X_2) + 0.366 (X_3)$$

Keywords: Strategic Leadership, Affecting School Effectiveness, Education Sandbox

บทนำ

สภาวะการณ์ของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและเกิดการแข่งขันสูง มีพัฒนาการทางด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย ซึ่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงไม่พ้นที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่รุนแรง สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมทางด้านกลยุทธ์รอบด้านในการบริหารการศึกษาทั้งการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน พัฒนาผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มีทักษะชีวิตที่จำเป็นตามความต้องการและสอดคล้องกับสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการการสร้างรากฐานและการพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นกำลังในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศชาติในปัจจุบันและต่อเนื่องไปในอนาคต การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาของไทยจึงต้องการผู้บริหารมืออาชีพ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องมีสมรรถนะในการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยต้องมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2559: 4)

การเปลี่ยนแปลงบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลทำให้ครูยอมรับเทคโนโลยีนวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคนี้ การเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการบริหารงานองค์การจากรูปแบบเดิม ๆ ไปสู่การบริหารยุคใหม่ ภายใต้ประเทศไทย 4.0 เป็นโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ซึ่งเป็น วิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นการพัฒนาประเทศโดยนโยบายเศรษฐกิจที่ ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

ดังนั้นต้องมีความเข้าใจ เข้าถึง จึงจะพัฒนาได้ โดยใช้ศักยภาพมนุษย์เป็นตัวนำ ขับเคลื่อนด้วยปัญญาของคน ต้องลงทุนให้มนุษย์เป็นผลผลิตที่ดีที่สุด ทุกคนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันและอยู่อย่างยั่งยืน สถานศึกษาจึงเป็นแหล่งผลิตเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นพลังขับเคลื่อนของประเทศไทยให้มีความก้าวหน้าให้เป็นไทยแลนด์ 4.0 และยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนไทย 4.0 การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2565: 15)

ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีรูปแบบของความเป็นผู้นำที่เปลี่ยนแปลงไปและผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบของผู้นำความเจริญก้าวหน้าสู่องค์กร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ต้องปรับเปลี่ยนทิศทาง วิธีการคิด และการบริหารแบบใหม่ที่สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพยายามในการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายทั้งหมดของสถานศึกษา ทำให้มีการนำเอาเรื่องของกระบวนการบริหารงาน ผู้บริหารโรงเรียนจึงสมควรต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อกำหนดทิศทางของสถานศึกษาผ่านทางวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ต้องมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียน พิจารณาถึงความอยู่รอดของโรงเรียนต่อไปในอนาคต ท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลงเพื่อบริหารและพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน, และคณะ. 2557: 201)

ประสิทธิผลของโรงเรียนจะเป็นเครื่องมือที่บ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีว่าโรงเรียนได้ดำเนินการบริหารจัดการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน หากผู้บริหารมีแนวทางการจัดการที่ดีหรือ มีมาตรฐาน ย่อมส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพ การศึกษาของนักเรียนความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ขององค์กรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพก่อให้เกิดผลดีหรือประโยชน์กับทั้งตัวบุคคลและองค์กร การศึกษาควรเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนต่อสังคมในทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศให้ดำรงอยู่ในภาวะสังคมโลกที่แข่งขันอย่างรุนแรงในปัจจุบัน จึงควรเปลี่ยนกระแสนการศึกษาใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติก่อให้เกิดรูปธรรมในการศึกษา ก่อให้เกิดผลผลิตขึ้นในวงการการศึกษา แล้วให้ผลผลิตนั้นเป็นผลผลิตในทางสร้างสรรค์ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2553: 4)

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คือ พื้นที่การปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ระดับจังหวัดที่สถานศึกษานำร่องสามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่โดยสามารถมีการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นคล่องตัว ไม่ต้องอิงกับกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นหรือไม่เอื้อจากส่วนกลาง มีกลไกการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม พื้นที่นวัตกรรมการศึกษานี้เป็นพื้นที่การปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่ระดับจังหวัดซึ่งสถานศึกษานำร่องสามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น (รัชดา ธนาดิเรก. 2565: 2)

การวิจัยครั้งนี้จะแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิผล อีกทั้งยุคสมัยที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของไทย นโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลที่ต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยนวัตกรรม ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้การศึกษา 4.0 ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศโดยเฉพาะในเขต**พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา**ควรมีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ระดับจังหวัดที่สถานศึกษานำร่องสามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2561: 10) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นการศึกษาถึงความมีอำนาจและความสามารถของบุคคลที่สามารถสั่งการในการบริหารให้งานที่รับผิดชอบประสบความสำเร็จ ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องแสวงหาความรู้ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ให้มากขึ้น และยังต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้วยการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์คล้ายกับการเป็นผู้นำแบบมุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งการ เป็นผู้นำที่มุ่งใจผู้บังคับบัญชาด้วยรางวัลอันเป็นผลมาจากการบรรลุผลสำเร็จในงาน นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของผู้นำเชิงปฏิรูปหรือการเป็นผู้นำที่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และวัฒนธรรมองค์กร ดังนั้นผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงต้องสนใจลักษณะของจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมาย ขององค์การเป็นอย่างมาก เป็นผู้นำโดยมุ่งที่จุดมุ่งหมายนี้ต้องอาศัยการประเมินซ้ำที่เป้าหมายและคุณค่าขององค์การรวมทั้งกำหนดทิศทางขององค์การและการให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานการกระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานด้วยความหมายในยุค 4.0

ชัยธัช เพระสุพรรณ (2561: 25) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ว่าเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายของรัฐบาลไทยที่ใช้ในการผลักดันเพื่อให้ประเทศไทยก้าวพ้นกับดักรายได้ ปานกลาง (Middle Income Trap) แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้ หรือฐานะ และแก้ปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยรูปแบบการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบด้วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้า การผลิตการบริการในเชิงการตลาดเชิงพาณิชย์ เชิงอุตสาหกรรม เชิงบริโภครวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างสิ้นเชิง รัฐบาลได้ กำหนดโมเดลเชิงเศรษฐกิจเพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจสังคม และพัฒนาประเทศที่เรียกว่าประเทศไทย 4.0 หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพ ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรมข้อมูลทุนมนุษย์และทรัพยากรไทยแลนด์ 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ

ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ทองพัน เทียงวันนาทิ (2557: 24) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ระดับผลสำเร็จของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สูงสุด ผลลัพธ์ของงานที่สำเร็จมีประสิทธิภาพสูง โดยการร่วมมือของครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกคนในโรงเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีความสามารถในการผลิต นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมโรงเรียน และการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ดี รวมทั้งความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างคล่องแคล่วและเที่ยงตรง เป็นผลในการพัฒนาโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่คาดหวังไว้สูง

รุ่งนิรัญ พุทธิเสน (2557: 115) ได้กล่าวว่าประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง และชุมชน 4) มีสภาพแวดล้อมที่ดี และ 5) คุณลักษณะของนักเรียน

นิภาพร เหล็กหลี่ (2559: 79) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถขององค์การในการดำเนินงานเพื่อบรรลุ ผลสำเร็จตามจุดประสงค์ขององค์การทั้งในเชิงปริมาณและ คุณภาพก่อให้เกิดผลดีหรือประโยชน์กับทั้งตัว บุคคลและองค์การ เป็นความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก (Positive Attitude) ความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษาได้ (Adaptability) และความสามารถในการแก้ปัญหาสถานศึกษา

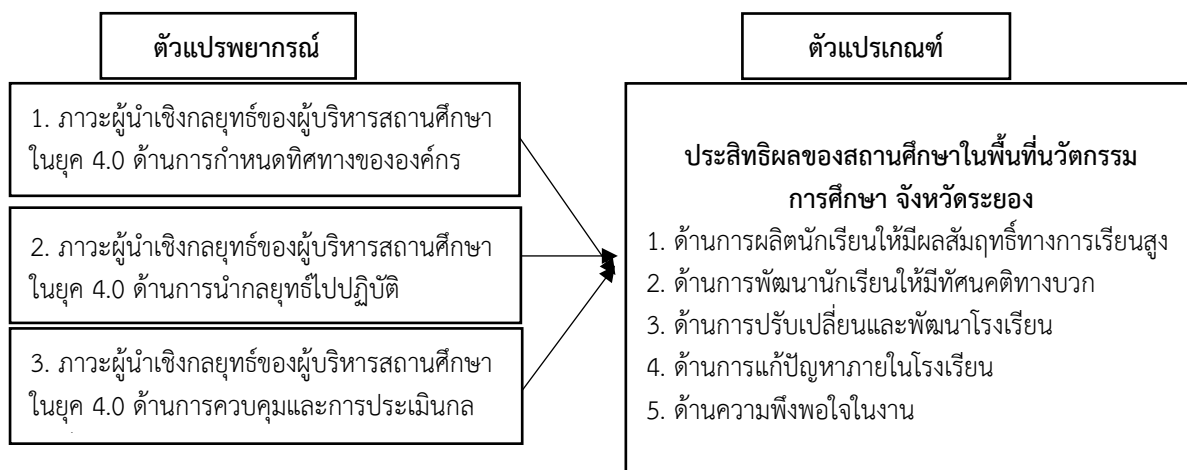
บริบทสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คือ พื้นที่การปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรม การศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ระดับจังหวัดที่สถานศึกษานำร่องสามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ โดยสามารถมีการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นคล่องตัว ไม่ต้องอิงกับกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นหรือไม่เอื้อจากส่วนกลาง มีกลไกการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561: 1) และในปัจจุบันคณะรัฐมนตรีเห็นชอบจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาใน กทม. และ 10 จังหวัด ยกกระตือรือร้นการศึกษา ลดความ

เหลื่อมล้ำ นำร่อง 538 โรงเรียน โดยนางสาวรัชดา ธนาดิเรก รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยหลังการประชุม คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565 ว่า ครม.เห็นชอบจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในกรุงเทพมหานคร และ 10 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย แม่ฮ่องสอน กระบี่ ตราด สระแก้ว จันทบุรี ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี และอุบลราชธานี มีสถานศึกษา นำร่องรวมทั้งสิ้น 538 โรงเรียน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษานี้ เป็นพื้นที่การปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุน การสร้างนวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่ระดับจังหวัด ซึ่งสถานศึกษานำร่องสามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทใน พื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อ 1) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน 2) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา 3) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทาง การศึกษาและสถานศึกษานำร่อง และ 4) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ผู้วิจัยเสนอกรอบความคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 14 โรงเรียน ครูจำนวน 850 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 265 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่, และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan. 1970; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 43) โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 19 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร 2) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

3) ด้านการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.52 ถึง 0.88 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง จำนวน 25 ข้อแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน 5) ความพึงพอใจในงานมีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.56 ถึง 0.83 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย และส่งคิวอาร์โค้ดของแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบสอบถามออนไลน์ได้สะดวกขึ้น โดยวิธีการส่งเครื่องมือด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์ และเก็บรวบรวมข้อมูลไว้โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์ และกำหนดวันในการรับเครื่องมือจากสถานศึกษาที่ส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง รับแบบสอบถามคืนและข้อมูลการตอบรับแบบสอบถามออนไลน์ที่มีความสมบูรณ์ 265 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) ใช้ในการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

2.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้สำหรับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง	n = 265		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา	4.13	0.91	มาก	2
2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา	4.13	0.94	มาก	2
3. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.17	0.90	มาก	1
รวม	4.14	0.92	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ = 4.14, S.D.=0.92) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.13, S.D.=0.91) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษายุคความปรกติถัดไปที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.13, S.D.=0.94) และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.17, S.D.=0.90)

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง	n = 265		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.11	0.89	มาก	3
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.16	0.86	มาก	1
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.15	0.87	มาก	2
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.11	0.91	มาก	3
5. ด้านความพึงพอใจในงาน	4.11	0.92	มาก	3
รวม	4.13	0.89	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D.=0.89) โดยคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X}$ = 4.16, S.D.=0.86) รองลงมาคือด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.15, S.D.=0.87) และประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X}$ = 4.11, S.D.=0.89) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.11, S.D.=0.91) และด้านความพึงพอใจในงาน ($\bar{X}$ = 4.11, S.D.=0.92) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X	Y
X ₁	1				
X ₂	0.921**	1			
X ₃	0.931**	0.940**	1		
X	0.973**	0.977**	0.980**	1	
Y	0.918**	0.946**	0.942**	0.958**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาอำนาจพยากรณ์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

model	SS	df	MS	F	P
Regression	149.891	3	49.964	1,019.779	0.000**
Residual	12.788	261	0.049		
Total	162.679	264			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า การพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรต้นอย่างน้อย 1 ตัวแปร มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี stepwise ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

ตัวแปร	b	S.E.	β	t	P
ค่าคงที่ (constant)	0.329	0.071		4.648**	0.000
ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา (X_1)	0.143	0.048	0.153	2.992**	0.003
ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา (X_2)	0.423	0.050	0.461	8.402**	0.000
ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา (X_3)	0.350	0.056	0.366	6.259**	0.000
ค่าคงที่ (a) = 0.981					
$R = 0.960^d$, $R^2 = 0.921$, Adjusted $R^2 = 0.920$, S.E. _{est} = 0.22135, F = 1,019.779, Sig. = 0.000					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า การวิเคราะห์ถดถอย (Multiple Regression Analysis) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา (X_1) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา (X_2) ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา (X_3) มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 0.960 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.921 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 92.10 และสามารถนำมาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.329 + 0.143 (X_1) + 0.423 (X_2) + 0.350 (X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.153 (X_1) + 0.461 (X_2) + 0.366 (X_3)$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากโลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดการแข่งขันด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ค่านิยม วัฒนธรรมข่าวสารที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการบริหารจัดการในหน่วยงาน รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเพียงพอ จึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ อินทจันทร์ (2552: 62) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพล และอำนาจของตนต่อบุคคลอื่นในการกระตุ้น การให้คำปรึกษา การสั่งการ ตลอดจนการจัดหาปัจจัยที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงศ์ เกียรติไพยศ (2565: 123) ได้ศึกษาภาวะผู้นำกับการบริหารองค์การในยุคนิวนอร์มัลพบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของโลก ที่เรียกว่ายุคนิวนอร์มัล (New normal) คือ การใช้ชีวิตปกติวิถีใหม่ เพื่อให้การดำเนินชีวิตสามารถก้าวต่อไปได้ ซึ่งการบริหารองค์การก็ต้องมีการปรับตัวให้ยืดหยุ่นและสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญมากต่อการทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และด้านความพึงพอใจในงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ขึ้นอยู่กับว่าสถานศึกษามีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและความสามารถของผู้เรียน การเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นของนักเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกระดับชั้นของสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ปัจจัยเหล่านี้จึงส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล สุภาพทอง (2562: 5) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารแบบต่าง ๆ อยู่ระดับมากทุกแบบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) แบบผู้สร้างสรรคให้มีสวนรวม 2) แบบ ผู้สร้างสรรคที่ควบคุม 3) แบบผู้บริหารกระบวนกร 4) แบบผู้รักษาสภาพเดิม และมีความคิดเห็น ต่อประสิทธิผลโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) การบริหารงบประมาณ 2) การบริหารทั่วไป 3) การบริหารวิชาการ 4) การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารแบบต่าง ๆ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง อยู่ในระดับความสัมพันธ์กันสูง เป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาไกรวรรณ ปุณณันต์ (2552: 3) ได้ศึกษา ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) ภาวะผู้นำ 3) วิสัยทัศน์ 4) คุณธรรมจริยธรรม 5) การบริหารองค์กรและรูปแบบผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สำนักเรียนพระปริยัติธรรม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสพการณ์ พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัดติยา ดั่งสำราญ (2552: 1) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) ประเมินกลยุทธ์ของ โรงเรียน 3) กำหนดทิศทางของโรงเรียน 4) กำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน 5) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ ของโรงเรียน และ 6) ประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน และรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 36 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสพการณ์ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐภูมิ การพบ (2553: 34) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนในจังหวัด ภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดภาคใต้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตาม ประสพการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ได้ร้อยละ 92.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามตัวแปร ได้ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา สามารถร่วมพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้ ทั้งนี้เนื่องจากด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา เป็นระดับของเป้าหมายที่มีผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ประกอบด้วย ความสามารถในการกำหนด วิสัยทัศน์ ความสามารถในการนํ้าปัจจัยต่าง ๆ เข้ามำกำหนดกลยุทธ์ ความสามารถในการพยากรณ์ และกำหนดอนาคต ความสามารถในการคิดเชิงปฏิวัติ และความคิดความเข้าใจในระดับสูง สอดคล้องกับ วิราพร ตีบุญมี (2556: 63) ได้กล่าวว่าการกำหนดทิศทางขององค์การของสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ภายในและภายนอก องค์การ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปกำหนดทิศทางขององค์การให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการ องค์การไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการโดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ของการกำหนดทิศทางขององค์การ คือ 1) การมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การมีความคิดความเข้าใจในระดับสูง 3) การมีความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต และ 4) การมีความสามารถในการคิดเชิงปฏิวัติในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา สอดคล้องกับ รุ่งนิธัญ พุทธิเสน (2557: 128) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้องค์การบรรลุเป้าหมาย โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ และการนำปัจจัยนำเข้มากำหนดกลยุทธ์ จากองค์ประกอบหลักด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ สามารถสรุปความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการกำหนดทิศทางขององค์การได้ดังนี้ 1. การกำหนดวิสัยทัศน์ หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิสัยทัศน์ให้มีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม นำไปสู่การปฏิบัติและมีการตรวจสอบทบทวนอยู่เสมอ 2. การนำปัจจัยนำเข้มากำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

การประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ การระดมทรัพยากร การวางแผนการใช้ทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร การกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

4.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา สามารถร่วมพหุภาพประโยชน์ของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้ ทั้งนี้เนื่องจากด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นการตัดสินใจและการลงมือดำเนินการปฏิบัติของผู้บริหารซึ่งเป็นกำหนดการดำเนินงานระยะยาวขององค์กรต้องอาศัยกระบวนการจัดการที่เป็นพื้นฐานขององค์กรหรือหน้าที่ของการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำไปปฏิบัติ การควบคุมการปฏิบัติการ ทั้งยังเกี่ยวข้องกับโครงสร้างขององค์กร ระบบการจ่ายค่าตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณและกฎระเบียบขององค์กร นโยบายและวิธีปฏิบัติขององค์กร จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins, & Coulter (2003: 122) กล่าวว่า การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ต้องอาศัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์การทางานเป็นทีม การมุ่งใจและความเป็นผู้นำ มักจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่างหรือ ส่วนต่าง ๆ ขององค์กรที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับกลยุทธ์ในทางปฏิบัติผู้นำที่เข้มแข็งเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่สำคัญที่สุดสำหรับการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการวางแผน แต่หากมีได้นำไปปฏิบัติหรือประเมินผลอย่างเหมาะสม องค์กรก็จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ จึงกล่าวได้ว่าทุกกระบวนการต่างก็มีความสำคัญและต่อเนื่องซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล โสวาท (2557: 18) ได้ศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา สามารถร่วมพหุภาพประโยชน์ของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้ ทั้งนี้เนื่องจากด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถสติปัญญาในด้านต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการองค์กร เป็นภาวะผู้นำที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้นำที่มีกลยุทธ์ในการบริหารงาน มองอนาคต ก้าวหน้าทันสมัย และตามทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมพร้อมทั้งผลักดันให้คนอื่น ๆ ในสังคมร่วมมือและทำไปพร้อมกันได้ จะส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขององค์กรในที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ DuBrin (2007: 69) ซึ่งกล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการในการกำหนดทิศทางกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์กร ในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้องค์กรอยู่รอดต่อไปได้ การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ยังเป็นอีกหนึ่งในประเภทของภาวะผู้นำ ที่จะเป็นตัวผลักดันให้การบริหารเชิงกลยุทธ์ประสบความสำเร็จด้วยดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ เสริมศรี (2557: 30) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามองบัวลาภู เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลาภู เขต 1 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 19.10 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงระวี ลิตรักษ์, และคณะ (2561: 721) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ ได้ร้อยละ 60

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา สามารถร่วมกันพหุภาพประโยชน์ของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ได้ร้อยละ 92.10 ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ที่สอดคล้องกับยุคสมัย ให้ความสำคัญกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาจังหวัดระยองมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผล ของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ กันสูงมากต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี การกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร มีการติดต่อสื่อสารในกระบวนการวางแผน เป็นไปอย่างทั่วถึง มีการกระจายงานออกเป็นหน้าที่ มีการมอบหมายงานความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ ให้คำแนะนำและ คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน มีการยกย่องสรรเสริญให้รางวัลอย่างยุติธรรมและถูกต้อง เหมาะสม และมีการทบทวนและปรับปรุงแผนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่กำหนด

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึง เสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และ ทิศทางของสถานศึกษา การบริหารงานโดยใช้ฐานข้อมูลเพื่อนำ มากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ มีการบริหารงานโดยใช้ เทคโนโลยีและบูรณาการเทคนิควิธีต่าง ๆ มากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ นำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาวิเคราะห์ข้อบกพร่องใน การกำหนดแนวทางแก้ไขและพัฒนาที่มุ่งสู่อนาคต มีความคิดในเชิงรุกและสร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงานเกิดความคิด ริเริ่มในการทำงานและการแก้ปัญหา มีทักษะและไหวพริบในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถสร้างและเชื่อมโยงความรู้ จากประสบการณ์เดิม และใหม่เข้าด้วยกันได้ มีความรอบรู้ในสถานการณ์ สามารถวิเคราะห์และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อ สร้างสรรค์และพัฒนาหน่วยงานได้

1.4 จากผลการวิจัยประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ด้านความสามารถใน การผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนและด้านความพึงพอใจ ในงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและความสามารถของผู้เรียน มีการพัฒนาสื่อการเรียนสอนให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ คุรุจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกระดับชั้น ของสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ การเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นของนักเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา โดยวิธีวิจัยแบบผสมผสานเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา ด้วยวิธีวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมหรือวิจัยปฏิบัติการเพื่อนำไปปรับปรุงยุคให้เหมาะสมกับสถานศึกษา แต่ละแห่ง และเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กมล โสวาปี. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *Journal of Education Khon Kaen University (Graduate Studies Research)*. 8(1): 10-18.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2566, จาก <https://moe360.blog/2022/11/30/educational-innovation-area/>.

กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน, และคณะ. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. 4(1): 201 - 211.

ชัตติยา ดั่งสำราญ. (2552). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 37(4): 25-33.
- ชัยธัช เพระสุทร. (2561). ผลกระทบของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ต่อธุรกิจสิ่งพิมพ์ : กรณีศึกษาธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดกลาง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ณัฐวุฒิ ภารพบ. (2553). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นฤมล สุภาพทอง. (2562). ภาวะผู้นำโรงเรียนที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทองพัน เทียงวันนาที. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงหลวงพระบางแห่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. Research and Development Journal Loei Rajabhat University. 9(30): 20-29.
- นิภาพร เหล็กหลี่. (2559). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร. 4(2): 74 - 86.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พระมหาไกรวรรณ ปุณฺณัน. (2552). ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2553). ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชดา ธนดิเรก. (2565). การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/62122>.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2561). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565, จาก <http://digi.library.tu.ac.th/index/0271/6-2-Jul-Dec-2551/02PAGE1-PAGE10.pdf>.
- รังสรรค์ อินทจันทร์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความก้าวหน้าการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รุ่งนริฏ พุทธิเสน. (2557). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 7(4): 122-130.
- วิราพร ดีบุญมี. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา. 8(3): 58-69.
- วีระพงศ์ เกียรติไพรยศ. (2565). ภาวะผู้นำกับการบริหารองค์การในยุคนิวนอร์มัล. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. 7(1): 125-134.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (2565). สรุปข้อมูลทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2565. สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก <https://spmcr.go.th/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2565, จาก <https://www.obec.go.th/about/นโยบายสพฐ-ปีงบประมาณ-พ-ศ-2566>.
- แสงระวี ลิตรักษ์, และคณะ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ครั้งที่13 21-22 เมษายน 2561 (711-721). สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era). สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2566, จาก <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-teaartedu-teaart-teaartdir>.

DuBrin, A. J. (2007). *Leadership Research Findings, Practice, and Skills*. New York: George Hoffman.

Robbins, S. P., & Coulter, M. (2003). *Management*. New Jersey: Prentice Hall.